

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (ต่อ)

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ไม่ได้มุ่งเน้นจับคนกระทำผิดมาลงโทษจำคุก แต่ให้ความสำคัญกับผู้คุ้มครองสิทธิของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ได้รับความช่วยเหลือคุ้มครองและได้รับการเยียวยาเพื่อกับคืนสู่สังคมรวมทั้งการรักษาจากแพทย์การให้คำปรึกษาจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์นอกจากนี้ ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวยังได้รับความคุ้มครอง โดยห้ามไม่ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายกับผู้กระทำความรุนแรงหรือถูกกระทำ และเปิดโอกาสให้มีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมเพื่อตกลงยอมความระหว่างคู่กรณี โดยในการยอมความ มีเงื่อนไขที่กำหนดมาตรการบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำเพื่อยับยั้งการกระทำผิด ไม่ให้กลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก เช่น การบำบัดพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรง การคุมประพฤติ การชดใช้เงินช่วยเหลือหรือบรรเทาทุกข์ เป็นต้น ทำให้สามารถฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว อย่างไรก็ตามหากสามีภรรยาไม่สามารถอยู่ด้วยกันได้ ก็ต้องให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเกิดความเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงบุตรเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ตามกฎหมายนี้ยังมุ่งเน้นให้ทุกคนในชุมชนมี “หน้าที่” ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือกำนัน - ผู้ใหญ่บ้านก็ได้) เมื่อพบเห็นหรือทราบการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งจะทำให้สังคมได้ตระหนักว่า ความรุนแรงในครอบครัว ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไปแล้ว

ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่หรือร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนภายในระยะเวลา 3 เดือนนับแต่อยู่ในวิสัยและมีโอกาส ซึ่งก็จะเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองชั่วคราวตามกฎหมาย มิเช่นนั้นก็จะขาดอายุความแต่ผู้เสียหายก็ยังอาจร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพจากศาลเยาวชนและครอบครัวได้

กฎหมายฉบับนี้ไม่มุ่งเน้นการลงโทษจำคุก เพราะถึงแม้ว่าจะได้มีการแจ้งความร้องทุกข์แล้ว ก็สามารถยอมความได้โดยก่อนการยอมความ ต้องบันทึกข้อตกลงที่มีเงื่อนไขให้ผู้กระทำต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติหากผู้เสียหายถูกทำร้ายเพียงครั้งหรือสองครั้งหรือไม่รุนแรงนักก็มักจะไม่ค่อยมีการแจ้งหรือร้องทุกข์ เพราะกลัวว่าผู้กระทำจะถูกลงโทษจำคุกซึ่งจะมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในครอบครัว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน เพื่อให้ตระหนักและสามารถเข้าถึงสิทธิทางกฎหมายตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงช่องทางการรับแจ้งและให้ความช่วยเหลือ

การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังต้องอาศัยทัศนคติที่ดีของผู้ปฏิบัติงานซึ่งต้องมีความละเอียดอ่อน เข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของผู้เสียหาย อย่างไรก็ตามกฎหมายนี้เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยป้องปรามการกระทำผิดได้ การแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดคือการเข้าใจถึงปัญหา ที่สำคัญคือต้องรู้จักป้องกันและเฝ้าระวังก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น โดยชุมชนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการทางสังคม โดยเฉพาะการจัดให้มีการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มเสี่ยง การสร้างความตระหนักต่อบทบาทหญิงชายในครอบครัว และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันจะนำไปสู่ภูมิคุ้มกันครอบครัวจากความรุนแรงในที่สุด

กันทร กฤตรัชตนันต์

นิติกร